…ЁННЯ
…Ў НУМАРЫ:

Зімовая экзаменацыйная …сія пачалася — 1—2-я …ар.

Усесаюзная канферэнцыя …ндолагаў — 1-я стар.

Знаёмцеся: прагностыка — 2-я стар.

Актывісты Чырвонага Крыжа — 2-я стар.

Трыбуна куратара — 3-я стар.

Рэцэнзія на аповесць Віля Ліпатава «Тры зімовых дні» — 3-я стар.

Спорт — 4-я стар.

ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі УНІВЕРСІТЭТ

Год выдання другі

№ 1 (59)

СУБОТА 9 СТУДЗЕНЯ 1971 года

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

Цана 2 кап.

ЗІМОВАЯ ЭКЗАМЕНАЦЫЙНАЯ ПАЧАЛАСЯ

Ў ГЭТЫЯ дні першымі пачалі залікі студэнты завочнага навучання факультэта фізічнага выхавання. Яшчэ напярэдадні новага года яны пачалі слухаць лекцыі па праграме зімовай экзаменацыйнай сесіі. Трэццякурснікі прымалі актыўны ўдзел у семінарскіх занятках па дыялектычнаму матэрыялізму.

Кансультацыі і семінары закончыліся 31 снежня 1970 года. А праз тры дні завочнікі здавалі экзамен. 69 студэнтаў паказвалі свае веды па дыялектычнаму матэрыялізму.

Вялікая колькасць экзаменуючыхся атрымала толькі здавальняючыя адзнакі. Але мне хочацца адзначыць: гэта не гаворыць аб тым, што завочнікі недастаткова засвоілі праграмны матэрыял. Часта адзнака зніжалася на бал за нетрывалыя веды першакрыніц твораў класікаў марксізма-ленінізма і няўменне прымяняць іх пры адказе. Разам з гэтым трэба сказаць, што студэнты завочнага аддзялення прадэманстравалі веды, якія не ўступаюць адказам студэнтаў дзённага аддзялення.

Выкладчык фізічнага выхавання Столінскай васьмігадовай школы Брэсцкай вобласці П. Ярмоліч толькі ў лістападзе мінулага года звольніўся ў запас з радоў Савецкай Арміі. На экзамене ён трымаўся пагвардзейску, паказаў трывалыя веды асноўных пытанняў дыялектычнага матэрыялізму.

Добра падрыхтаваўся да зімовай экзаменацыйнай сесіі і выкладчык фізічнага выхавання Мазырскага гарадскога прафесіянальна-тэхнічнага вучылішча № 84 Г. Крукоўскі. Ён добра заканспектаваў творы Маркса, Энгельса, Леніна. Невыпадкова яго адказ быў змястоўным, падмацаваным цытатамі з работ класікаў марксізма-ленінізма. Мне хочацца адзначыць яшчэ аднаго студэнта — выкладчыка фізічнага выхавання Камень-Кашырскага медыцынскага тэхнікума Валынскай вобласці Р. Кухцея. Свой адказ ён ілюстраваў выказваннямі класікаў, звязваў іх думкі з сучаснай савецкай тэорыяй фізічнага выхавання. Студэнт дасканала разабраўся і вывучыў праграмны матэрыял.

Але разам са станоўчымі прайшоўшы экзамен паказаў і некаторыя адмоўныя бакі ў падрыхтоўцы завочнікаў. Усе экзаменуючыяся правільна разумеюць месца марксісцка-ленінскай філасофіі ў жыцці грамадства, але яны намнога горш знаходзяць месца гэтай навукі ў сістэме ведаў.

Завочнікі дастаткова аргументавана расказваюць аб ролі марксісцка-ленінскай філасофіі ў камуністычным выхаванні працоўных і навучэнцкай моладзі, але яны з цяжкасцямі прыводзяць прыклады рэлятывізму і дагматызму ў сучасных умовах. У сувязі з гэтым усім студэнтам пасля экзамена быў прапанаван спіс канкрэтнай філасофскай літаратуры па пытаннях, у якіх яны недастаткова разабраліся. Гэта дапаможа студэнтам паспяхова падрыхтавацца да экзамена па гістарычнаму матэрыялізму.

Станоўчым у правядзенні экзамена па дыялектычнаму матэрыялізму трэба лічыць не толькі аб'ектыўнае вызначэнне ведаў студэнтаў, але і тое, што завочнікі зразумелі неабходнасць сістэматычнай работы па курсу марксісцка-ленінскай філасофіі.

А. ФЯСЬКОЎ,
в. а. старшага выкладчыка кафедры філасофіі.

На здымках: злева — экзаменуе кандыдат гістарычных навук Э. М. Энцін; уверсе — трывалыя веды паказаў былы воін П. Ярмоліч (справа).

УСЕСАЮЗНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ ІНДОЛАГАЎ

У снежні 1970 года ў Маскве, у Інстытуце ўсходазнаўства Акадэміі навук СССР адбылася Усесаюзная канферэнцыя індолагаў, у якой мне давялося прыняць удзел. Састаў удзельнікаў канферэнцыі быў прадстаўнічым. Прысутнічала каля 200 дэлегатаў, у іх ліку былі прадстаўнікі амаль усіх саюзных рэспублік. Не кажучы ўжо аб Маскве і Ленінградзе, дэлегацыі якіх былі шматлікімі, на канферэнцыю прыбылі ўдзельнікі з самых разнастайных месц РСФСР. Многа ўдзельнікаў накіравалі ў Маскву Узбекістан і Таджыкістан. На канферэнцыі былі прадстаўнікі Эстоніі, Латвіі і Грузіі. На жаль, іншыя навучальныя ўстановы нашай рэспублікі, дзе займаюцца праблемамі Індыі, не накіравалі дэлегатаў на канферэнцыю. А ў выніку адзіным прадстаўніком з Беларусі быў я.

На форуме індолагаў прысутнічалі вучоныя і прадстаўнікі пасольства Рэспублікі Індыі, дэлегаты з ГДР, Венгрыі. Гэта служыць яскравым доказам той цікавасці, якую выклікае да сябе краіна з больш чым паўмільярдным насельніцтвам. І, безумоўна ж, служыць пацвярджэннем таго, як шырока разгорнута вывучэнне гісторыі, эканомікі, літаратуры, філасофіі і моў Індыі ў нашай краіне.

Напрыклад, у такіх гарадах, як Масква, Ленінград, Ташкент, Душанбе, Тбілісі вывучэнне Індыі вядзецца ў навукова-даследчых інстытутах. У іншых гарадах вывучэнне ідзе пераважна на гістарычных факультэтах і аддзяленнях універсітэтаў і педагагічных вну.

А зараз коратка аб рабоце канферэнцыі. На пленарным пасяджэнні вялікую цікавасць выклікала ўступнае слова дырэктара Інстытута ўсходазнаўства акадэміка Б. Г. Гафурава, які расказаў аб 150-гадовым шляху развіцця айчыннага індазнаўства. Ён напомніў прысутным імёны выдатных дзеячоў індазнаўства, такіх як прафесар І. М. Мінаеў, акадэмікі С. Ф. Ольдэнбург, Ф. І. Шчарбацкі, А. Б. Бараннікаў і адзначыў, што заслугі рускіх індолагаў высока ацэньваюцца ў Індыі.

На канферэнцыі было зроблена нямала цікавых дакладаў, з якімі выступілі многія вучоныя, у тым ліку дырэктар Ташкенцкага Інстытута ўсходазнаўства С. А. Азімджанава, прафесар А. М. Дзьякаў з Інстытута ўсходазнаўства Акадэміі навук СССР, А. Гафараў з Інстытута ўсходазнаўства Таджыкістана, Л. Э. Мялль з Тартускага універсітэта, Е. Я. Люстэрнік з Ленінграда, Андронікашвілі з Тбілісі і іншыя.

Цёпла было сустрэта выступленне старшыні дэлегацыі Акадэміі навук ГДР М. Шэтэліха.

Пасля пленарнага пасяджэння пачалі работу секцыі. Я ўдзельнічаў у рабоце секцыі гісторыі і культуры старажытнай Індыі. Мне пашчасліліва старшынстваваць на першым пасяджэнні секцыі і ў далейшым выступіць з дакладам.

Акрамя нашай, плённа працавалі секцыі нацыянальна-вызваленчага руху і грамадска-палітычнай думкі, сацыяльна-эканамічнага развіцця незалежнай Індыі, сацыяльнага і палітычнага развіцця сучаснай Індыі, літаратуразнаўства, мовазнаўства, мастацтвазнаўства краіны. У асобных выпадках яны дзяліліся на падсекцыі.

На канферэнцыі працавалі камісіі па падрыхтоўцы кадраў індолагаў і па каардынацыі даследаванняў у галіне індалогіі. Мне давялося ўдзельнічаць у абедзвюх камісіях і выступіць з прапановамі ў галіне даследаванняў па гісторыі Індыі, якія былі прыняты.

Канферэнцыя індолагаў прайшла з вялікім поспехам.

А. БЕНЯДЗІКТАЎ,
прафесар кафедры гісторыі КПСС і навуковага камунізма.

НАШЫ ЗАДАЧЫ

У артыкуле акадэміка С. Бяляева і прафесара Н. Лосева «Прэстыж вышэйшай школы» выказаны глыбокія думкі пра задачы нашых універсітэтаў. А задачы гэтыя зводзяцца да таго, каб універсітэты сталі сапраўднымі цэнтрамі навукі, адукацыі і выхавання. Такія яны і ёсць, але далёка не ўсе. Гэта датычыць перш за ўсё перыферыйных, асабліва маладых універсітэтаў, у тым ліку і Гомельскага.

Аўтары названага артыкула пачынаюць з таго, што ў нашай краіне універсітэты спакон вякоў зарэкамендавалі сябе «трыадзінай сутнасцю» — як храмы перадавой навукі, выхавацелі высокаадукацыйных людзей і цэнтры прагрэсіўнай грамадскай думкі, што стала асаблівасцю і савецкіх універсітэтаў. Моцны акцэнт робіцца на ролю універсітэтаў у распрацоўцы фундаментальных навуковых даследаванняў і адначасова — на падрыхтоўку спецыялістаў, здольных рухаць перадавую навуку. Гэта вельмі важная задача стаіць і перад нашым універсітэтам. Для яе паспяховага вырашэння трэба зрабіць яшчэ вельмі і вельмі многае. Толькі самаадданая праца ўсіх членаў нашага калектыву, непрымірымасць да інертнасці і заспакоенасці прывядзе да жаданых вынікаў, але, бясспрэчна, пры ўмове стварэння адпаведнай базы для ўсіх кафедр.

Неабходна, каб наш універсітэт актыўна ўключыўся ў распрацоўку надзённых праблем развіцця вытворчых сіл, народнай гаспадаркі, эканомікі і культуры беларускага Палесся. Для паспяховага вырашэння гэтых праблем трэба глыбока вывучыць не толькі цяперашні стан, але і мінулае нашага краю. Тут хопіць работы многім прадстаўнікам розных навук.

Гэта агульнауніверсітэцкая комплексная работа не павінна абавязкова адпавядаць вузкай спецыялізацыі, якая вызначае навуковы профіль кожнай кафедры. Поўнае супадзенне іх далёка не заўсёды можа быць, але вынікі навуковых даследаванняў і іншых відаў работы павінны накіроўвацца, у прыватнасці, на больш высокі ўзровень агульнага эканамічнага і культурнага стану беларускага Палесся. Зразумела, што вынікі могуць і павінны мець і больш шырокае значэнне.

Гэта толькі ўсталюе аўтарытэт той ці іншай кафедры і універсітэта ў цэлым. Такая вельмі складаная і адказная пастаноўка справы змагла б вывесці наш універсітэт у лік перадавых.

П. АХРЫМЕНКА,
доктар філалагічных навук, прафесар, загадчык кафедры рускай літаратуры.

СЕСІЯ-71. ПЕРШЫЯ ЎРАЖАННІ:

ЭКЗАМЕНАТАРА

Яшчэ зусім нядаўна ўсіх нас — і выкладчыкаў, і студэнтаў — палохала само слова «спецыялізацыя». І гэта натуральна: мы толькі пачыналі быць універсітэцкімі. Але ў поўнай меры імі мы адчулі сябе толькі ў пачатку бягучага навучальнага года, калі пачалі авалодваць праграмамі вялікага практыкума і спецкурсамі.

Першым універсітэцкім выпускам на біёлага-глебавым факультэце будзе цяперашні 4-ы курс. З гэтага курса спецыялізуецца на кафедры фізіялогіі раслін 20 студэнтаў. Лекцыйныя і лабараторныя заняткі па першаму спецкурсу «Біялагічна актыўныя рэчывы раслін», які я пачаў чытаць у верасні месяцы, пачаліся даволі арганізавана. Студэнты ахвотна наведвалі заняткі, праяўлялі цікавасць да вывучаемых раздзелаў, карпатліва праводзілі даследаванні ў лабараторыі. Словам, праблемы наведвання і паспяховасці я не адчуваў. І таму зусім натуральна я не здзівіўся, калі ўсе аднагалосна пажадалі экзамен здаваць датэрмінова. Нягледзячы на некаторыя пярэчанні з боку дэканата, я быў упэўнен у поспеху.

І вось экзамен — першы на факультэце. Адказы спакойныя і ясныя, веды грунтоўныя і вычарпальныя. З дваццаці здаючых — 13 «выдатна» і 7 «добра». І хаця цяжка вылучыць каго-небудзь, варта адзначыць усё ж найбольш дастойных. Гэта — Касцючкова Марыя, Разуменка Люба, Летуновіч Валя, Каралёва Люда, Прышчэпава Галя.

Першы рубеж узят. Наперадзе — новыя спецкурсы, новыя экзамены, новыя рубяжы.

І. КАРАБАНАЎ,
в. а. дацэнта, кандыдат біялагічных навук.

ЭКЗАМЕНУЕМАГА

Што можна сказаць аб першых уражаннях? Мы здавалі адну з тэм экзамена па фізіялогіі раслін. Гэта прадугледжана спецыялізацыяй.

Вядома, хваляваліся рабяты. Але ў той жа час была ўпэўненасць, што здадзім: нам гэтую ўпэўненасць надаў сам экзаменатар, кандыдат біялагічных навук Ігар Арсенцьевіч Карабанаў. Справа ў тым, што ён выдатна чытаў лекцыі. У нас таксама быў вялікі практыкум. Такім чынам, можна было засвоіць матэрыял як след.

Што датычыцца саміх экзаменаў, можна сказаць упэўнена, што яны прайшлі нармальна. Ігар Арсенцьевіч стварыў дзелавую, спакойную абстаноўку. Як экзаменатар, ён строгі, але справядлівы, умее выслухаць студэнта, прымусіць, так сказаць, думаць экзаменуемага.

Усё гэта, разам узятае, і забяспечыла поспех. Ніводнай «тройкі», больш палавіны выдатных адзнак — па-мойму, гэта зусім нядрэнна. Будзем старацца здаць не горш і іншыя экзамены.

В. НІКІЦЕНКА,
студэнт 4 курса біёлага-глебавага факультэта.

ЗНАЁМЦЕСЯ: ПРАГНОСТЫКА

АМАЛЬ да сярэдзіны XX стагоддзя прагназіраванне часта асноўвалася толькі на інтуіцыі, нярэдка дапускаліся суб'ектывісцкія хібнасці і нават грубыя памылкі ў складанні прагнозаў па той або іншай галіне ведаў, вобласці чалавечай дзейнасці і г. д.

Зараз наспела вострая неабходнасць увесці ў прагназіраванне строгае навуковае абгрунтаванне, паколькі ў век імклівых тэмпаў грамадскага развіцця, небывалага ўзлёту навуковых і тэхнічных дасягненняў, бесперапыннага паскарэння прагрэсу і ўскладнення ўсіх бакоў жыцця чалавецтва неабходна **скаардыніраваць** ДЗЕЙНАСЦЬ кожнага падраздзялення матэрыяльнага і духоўнага жыцця грамадства і навукова ПРАДКАЗАЦЬ, ПРАДБАЧЫЦЬ, хаця б у самых агульных рысах, магчымыя вынікі навуковага, тэхнічнага і сацыяльнага прагрэсу. Для ўсяго гэтага неабходны метады прагназіравання. Распрацоўкай прынцыпаў пабудовы такіх метадаў і фармуляваннем вынікаў прагнозаў займаецца новая галіна навукі — ПРАГНОСТЫКА.

Прынцыповая магчымасць пазнання будучыні асноўваецца на наступных палажэннях:

1. На ўстаноўленай навукай усеагульнай сувязі і прычыннай абумоўленасці ў развіцці прадметаў і з'яў аб'ектыўнага свету.

2. На заканамерным характары развіцця ўсіх з'яў прыроды і грамадства.

3. На прызнанні пазнавальнасці свету і законаў яго развіцця.

4. На адзінстве агульных метадаў стварэння прагнозу адносна ўсялякай сферы дзейнасці людзей.

Вызначыць прагностыку як навуку можна наступным чынам: ПРАГНОСТЫКА — гэта навука аб метадах і прынцыпах прадбачання працэсаў і вынікаў развіцця розных бакоў дзейнасці людзей. Галіна яе прыкладання ўключае ў сябе ўсе без выключэння бакі навуковых ведаў. Правамоцна гаварыць аб эканамічным, навукова-тэхнічным, сацыяльным, ваенным і многіх іншых відах прагназіравання.

Гісторыя развіцця асобных навук сведчыць аб тым, што сістэма паняццяў якой-небудзь навукі не задаецца апрыёрна (гэта значыць да вопыту), а выпрацоўваецца ў працэсе даследавання. Зараз прагностыка знаходзіцца на стадыі фарміравання сваіх спецыфічных метадаў даследаванняў і сваёй асобай сістэмы паняццяў.

Да асноўных сучасных праблем прагностыкі адносяцца:

— класіфікацыя прагнозаў і іх аб'ектаў;

— устанаўленне сувязі паміж прыродай аб'екта прагнозу і метадамі яго прагназіравання;

— вызначэнне асноўных параметраў прагнозу;

— вызначэнне залежнасці паміж часам апярэджвання прагнозаў і іх дакладнасцю;

— вызначэнне этапаў распрацоўкі прагнозу;

— класіфікацыя і аналіз існуючых метадаў прагназіравання;

— вызначэнне спосабаў ацэнкі і праверкі метадаў прагназіравання;

— фармуляванне метадалагічных патрабаванняў да прагназіравання вынікаў навукова-тэхнічнай рэвалюцыі.

У прадмеце прагностыкі асаблівую цікавасць уяўляе прагназіраванне НАВУКОВЫХ даследаванняў. Не так даўно пытанне «Ці можна прадбачыць будучае НАВУКІ?» лічылася пустым, і большая частка вучоных адказвала на яго адмоўна, заяўляючы, што навуковыя адкрыцці непрадбачны ў прынцыпе — на тое яны і адкрыцці. Аднак пры такім падыходзе не прымаецца ва ўвагу той факт, што размова ідзе не аб марных спробах прадбачыць тое, аб чым мы не маем пакуль ніякага ўяўлення, а зусім аб іншым — аб навуковых асновах ПЛАНАВАННЯ развіцця навукі, аб спосабах істотнага павышэння эфектыўнасці стратэгічнага навуковага пошуку.

Для прыкладу разгледзім праблему кіруемай тэрмаядзернай рэакцыі. Да гэтага часу невядома, КАЛІ прыкладна і, галоўнае, якім чынам гэта праблема будзе вырашана. І тое, і іншае нельга прадбачыць. Але магчыма (і павінна) весці даследаванні ў верагодным плане, даць прагноз, сэнс якога зводзіцца да надзвычай важнага (і, дарэчы, даўно ўжо зробленага) заключэння: на гэтым напрамку навуковага пошуку ў вышэйшай ступені верагодная перспектыва атрымання ў недалёкім будучым практычна неабмежаванай колькасці таннай энергіі. Адпаведна на гэтым напрамку ў розных краінах свету канцэнтруюцца тысячы даследчыкаў, адпускаюцца мільённыя асігнаванні.

А, скажам, прагноз магчымасцей выкарыстання зямнога магнетызму для атрымання энергіі (прыклад, вядома, вельмі ўмоўны) гаворыць, што тут наўрад ці можна чакаць у блізкім будучым адчувальнага эфекту. Безумоўна, у прынцыпе магнетызм здольны адыграць важную ролю ў энергетычным балансе параўнальна далёкага будучага, але пакуль гэта з'ява вывучана недастаткова.

Вельмі многае здольны даць даследаванні перспектыў развіцця структуры навукі. На нашых вачах разгортваецца працэс дыферэнцыяцыі і інтэграцыі розных навуковых дысцыплін. У хіміі, напрыклад, вылучаюцца ўсё новыя і новыя напрамкі даследавання — крысталахімія, радыёхімія, электрахімія. У той жа час, як і прадбачыў Ф. Энгельс, на стыку з фізікай утварыліся фізічная хімія і хімічная фізіка, на стыку з геалогіяй — геахімія, на стыку з біялогіяй — біяхімія, на стыку трох апошніх навук — біягеахімія і г. д. Гэты працэс мае пэўныя заканамернасці і, адпаведна, паддаецца прагназіраванню. Галоўнае ж, ён сведчыць аб тым, што менавіта на стыках існуючых навуковых дысцыплін узнікаюць нярэдка новыя, высокаперспектыўныя напрамкі навуковых даследаванняў. Гэта прыдае структурнаму аналізу і прагнозу навукі асаблівую каштоўнасць.

Валодаюць вызначанымі заканамернасцямі таксама працэсы развіцця навуковых устаноў, росту і змянення структуры навуковых кадраў. Калі падыходзіць да навуковых устаноў як да вызначаных самаразвіваючыхся сістэм, то можна намеціць рад крытычных абмежаванняў, за якімі сістэма губляе эфектыўнасць.

Цяжка пазбегнуць, напрыклад, непажаданага «старэння» сістэмы, калі не забяспечыць пастаянны прыток новых патрабаванняў і ідэй, прыток свежых сіл, калі не падтрымліваць у ёй правільныя суадносіны паміж «старымі» і «новымі» элементамі. Ігнараванне гэтых бакоў справы вядзе да таго, што «старэюць» не толькі напрамкі ідэйнасці, але і зніжаецца эфектыўнасць работы даследчых груп, сектараў, аддзелаў, цэлых інстытутаў і нават цэлых комплексаў навуковых інстытутаў. А для патрэбнага рэгулявання развіцця эфектыўных напрамкаў навуковых устаноў, эфектыўных планаў і рашэнняў у той галіне, для правільнай палітыкі ў падрыхтоўцы навуковых кадраў неабходны дакладна распрацаваны прагноз.

Яшчэ больш складаныя перспектыўныя праблемы ўласна сацыяльных аспектаў навукі: навука і асоба, навука і мараль, навука і грамадства і г. д. Аналіз гэтых праблем, улічваючы тэмпы развіцця сучаснай навукі, будзе няпоўным, калі арганічна не ўключыць у яго даныя прагнозу гэтай важнай грані навукі.

Прагназіраванне развіцця навукі звязана з асабліва сур'ёзнымі цяжкасцямі. Яно вядзецца вучонымі, суб'ектыўна зацікаўленымі ў характары ацэнак сваёй уласнай сферы дзейнасці. Гэта надзвычай ускладняе прымяненне прыёмаў анкетавання, асабліва апытання экспертаў. Тут з вялікай сілай адчуваюцца імклівыя пераходы колькасных змяненняў у якасныя, што ўскладняе зварот да экстрапаляцыі. Усё гэта мацней, чым у любой іншай галіне прагназіравання, патрабуе распрацоўкі комплексных методык.

А. СІНЮК.

ПОСПЕХАЎ ВАМ, ДЗЯЎЧАТЫ!

Не праходзіць міма чалавечай бяды, пакут, наколькі магчыма аблегчыць іх. Такога дэвізу прытрымліваюцца студэнткі 3 курса факультэта фізічнага выхавання—актывісткі Чырвонага Крыжа. Часта бываюць яны ў час практычных заняткаў у бальніцах і бачаць людзей, адарваных хваробай ад сем'яў, работы, любімых заняткаў.

Разумеючы, што лячэбная фізкультура з'яўляецца адным з магутных фактараў, якія вяртаюць хворых зноў у строй, дзяўчаты вельмі старанна праводзяць заняткі з хворымі. А тыя плоцяць ім вялікай удзячнасцю.

Нельга не прывесці ў сувязі з гэтым такі факт. Увагу студэнтак прыцягнуў хворы Васіль В. Пры выкананні службовых абавязкаў ён упаў з вялікай вышыні і атрымаў цяжкія траўмы. Спатрэбілася многа намаганняў і майстэрства ўрачоў, каб выратаваць яму жыццё.

Але 19-гадовага чалавека трэба было, як кажуць, паставіць на ногі.

Калі студэнткі ўпершыню ўбачылі Васіля, ён быў цяжкім хворым. Правыя рука і нага зусім не рухаліся. Студэнткі другой групы ўзялі над ім шэфства. Яны прыносілі кветкі, фрукты, проста падбадзёрвалі ўсмешкай, добрым словам.

У той перыяд асноўная надзея ўскладалася на лячэбную фізкультуру. Толькі мэтанакіраваная гімнастыка магла аднавіць рух у паражоных канечнасцях.

Работнікі кабінета лячэбнай фізкультуры ўдзялялі хвораму шмат часу і ўвагі. На дапамогу ім прыйшлі студэнткі. Яны рашылі займацца з хворым па вечарах.

Першымі пачалі займацца Валя Кучарава, Рая Сусікава, Тоня Музыкіна, Святлана Смірнова, а затым і іншыя студэнткі. З тых пор справа на папраўку пайшла значна хутчэй. Чалавечая цеплыня, праца зрабілі сваё. Засталіся ўжо ззаду асваенне павароту на жывот, першае ўставанне на ногі. Зараз Васіль вучыцца хадзіць. Кожны вечар ён з удзячнасцю сустракае дзяўчат. Ёсць надзея, што мара Васіля — канчаткова ачуняць і паступіць у інстытут — будзе ажыццёўлена.

Другая група студэнтак, калі была на практычных занятках у паліклініцы, сустрэлася з маладой жанчынай Любай Н. Хвароба суставаў ператварыла яе ў інваліда. З-за скрыўлення суставаў жанчына з вялікай цяжкасцю валодае пальцамі, не можа нават зашпіліць паліто.

Лячэбная фізкультура ў гэтым выпадку таксама мае вялікае значэнне. Яна дазваляе захаваць рухі ў суставах. Зразумеўшы гэта, Люба пачала наведваць кабінет лячэбнай фізкультуры.

Але ў суботу і нядзелю ён не працуе. Тады нашы дзяўчаты рашылі хадзіць вечарамі да хворай на дом. Штодзённа яны займаюцца з Любай па 1—1,5 гадзіны. Справа пайшла на папраўку. Акрамя заняткаў гімнастыкай, дзяўчаты праводзяць у сям'і Любы гутаркі аб значэнні прагулак, загартоўвання арганізму, аб рэжыме харчавання і г. д. Даведаўшыся, што ў трохгадовага сына Любы плоскатая ступня, дзяўчаты склалі для яго комплекс лячэбных практыкаванняў і кантралююць выкананне яго.

Не губляюцца студэнткі і ў даволі складаных абставінах. Так, аднойчы Любе стала вельмі дрэнна. Ліда Курлівіч, якая ў гэты час прыйшла займацца з хворай, супакоіла яе, зрабіла масаж, вызвала хуткую дапамогу. Урач, які прыехаў на выклік, высока ацаніў дзеянні Ліды.

Старанныя, добрыя і іншыя дзяўчаты. Так, Вера Жыткевіч, нягледзячы на тое, што паездкі на зборы аднімаюць у яе многа часу (Вера — майстар спорту па веславанні), знаходзіць гадзіну-другую, каб схадзіць да хворай. Тамара Панчэня—староста і камсорг групы — рэгулюе наведванні, сочыць за тым, каб заняткі з хворай праводзіліся штодзённа. Нельга не адзначыць таксама студэнтак гэтай групы Таню Шуранаву, Зіну Вішанька, якія многа робяць для таго, каб дапамагчы хворым хутчэй ачуняць. Хочацца пажадаць дзяўчатам далейшых поспехаў у іх высакароднай справе.

Л. МАЦВІЕНКА,
старшыня камітэта Чырвонага Крыжа універсітэта, кандыдат медыцынскіх навук.

ТРЫБУНА КУРАТАРА

ГАЛОЎНАЕ— ІНДЫВІДУАЛЬНАЯ РАБОТА

ПРАЦЭС выхавання чалавека — складаны і шматгранны. Ён пачынаецца ў сям'і, працягваецца ў агульнаадукацыйнай школе. Наступны этап выхавання — вышэйшыя навучальныя ўстановы. У вну людзі прыходзяць ужо з пэўнымі звычкамі, схільнасцямі, з нейкімі сваімі, характэрнымі толькі для іх, рысамі характару. Больш таго, тэрмін выхавання тут не вельмі вялікі, а зрабіць за гэты час трэба вельмі многа, іншымі словамі, трэба падрыхтаваць юнака або дзяўчыну да самастойнай работы, выхаваць маладога чалавека ідэйна стойкім, палітычна пісьменным, адданым справе камунізма. Як бачыце, гэта вялікая і складаная работа.

Вопыт паказвае, што найбольшых поспехаў у выхаванні моладзі дасягаюць тыя выкладчыкі, у якіх працэсы навучання, навуковага даследавання і выхавання натуральным чынам зліваюцца. Таму кожнаму выкладчыку даводзіцца клапаціцца не толькі аб падрыхтоўцы да заняткаў, але і рыхтаваць выхаваўчую іх частку. Асабліва гэта адносіцца да выкладчыкаў, якія з'яўляюцца куратарамі груп. Работа ў іх складаная, і поспех, як правіла, прыходзіць да тых, хто ўмела праводзіць індывідуальную работу з маладымі людзьмі.

Куратар, на мой погляд, павінен вывучыць кожнага студэнта сваёй групы. Гэта трэба рабіць штодзённа, усюды: на лекцыях, практычных занятках, прагулках, у гутарках са студэнтамі. Гэта вельмі дапамагае ў рабоце, калі маеш уяўленне аб кожным са сваіх выхаванцаў. Напрыклад, я ведаю, што студэнтка Алена Канода — дачка калгасніка, які мае вялікую сям'ю, што яна выратавала трох дзяцей. Аднак у той жа час яна несур'ёзна адносіцца да заняткаў. Тут усяго некалькі штрыхоў аднаго з 28 студэнтаў маёй групы. Натуральна, што я ведаю аб ёй, як і аб астатніх маіх выхаванцах, больш. У выніку ў кожным канкрэтным выпадку прымаю рашэнне ў залежнасці ад сітуацыі, а таксама ад схільнасцей, складу характару таго або іншага студэнта.

Куратар павінен верыць сваім выхаванцам. Яны тонка адчуваюць гэта і адказваюць яму тым жа, што прыносіць карысць, як кажуць, абодвум бакам. А самае галоўнае, гэта прыдае студэнтам веру ў свае сілы, натхняе іх на інтэнсіўную работу.

Успамінаецца такі факт. Студэнтка Голубева ў першым семестры 1 курса не магла здаць ніводнага калоквіума, усе кантрольныя работы пісала нездавальняюча. Яна ўпала духам. Мы з асістэнтам Н. С. Сайяніц пачалі выклікаць яе на дадатковыя кансультацыі, праводзілі з ёю гутаркі, дапамагалі ў вучобе.

З гутарак выявілася, што яна хворая, што мае вялікія прабелы ў элементарнай матэматыцы. Я ведаў, аднак, што яна працавала ў вытворчасці, значыць, у некаторай ступені ўжо сутыкнулася з жыццём. Усе прычыны былі старанна ўзважаны, улічаны. У выніку, калі Голубева папрасіла, каб яе не выключалі з універсітэта, і дала слова, што справіцца з вучобай, ёй паверылі. Зараз Голубева—студэнтка 2 курса, прычым вучыцца паспяхова.

Куратар павінен падтрымліваць пачынанні як асобных студэнтаў, так і групы ў цэлым, вядома, калі яны карысныя. Так, студэнты прапанавалі рабіць спартыўны агляд за кожны тыдзень. Пачынанне было ўкаранёна ў практыку нашай работы. Рабяты прапанавалі таксама арганізаваць спартыўны гурток, і ён арганізаван.

Акрамя гэтага, былі і індывідуальныя прапановы. Да прыкладу, студэнт Трухаў рашыў пісаць курсавую работу з матэматычным ухілам. Добра ведаючы індывідуальныя схільнасці студэнта, я падтрымаў яго. Такія прыклады не адзінкавыя.

Калі ж пачынанне не ўяўляе з сябе цікавасці, а часам, бывае так, што і шкоднае яно, куратар павінен даказаць або падвесці студэнта да думкі, што гэтага рабіць не трэба. Аднак нельга навязваць сілай сваю думку або ідэю.

Вельмі цесны кантакт з групай—адна з важных умоў паспяховай індывідуальнай работы. Куратар павінен рабіць так, каб рабяты ў яго прысутнасці свабодна выказвалі свае думкі. У нас, напрыклад, так яно і ёсць. Як вядома, моладзі ўласцівыя сумленнасць, праўдзівасць, таму ў студэнцкім асяроддзі вельмі развіты крытыка і самакрытыка. Куратар павінен падтрымліваць і развіваць гэтыя імкненні. Хацелася б праілюстраваць гэтую думку такім прыкладам.

Калі студэнтка Канода падманула нас, яе таварышы самі падвергнулі дзяўчыну суровай крытыцы. Але потым, улічваючы ўсе абставіны, група прасіла дэкана дараваць студэнтцы. Я падтрымаў гэтую просьбу.

Куратар павінен глыбока цікавіцца бытам студэнтаў. Характэрны ў сувязі з гэтым такі прыклад. Рабяты даведаліся, што адзін з нашых студэнтаў недастаткова забяспечан у матэрыяльных адносінах, што маці яго ў той час была ў бальніцы, што бацька з імі не жыве. Рабяты наведалі свайго таварыша, дапамаглі яму ўбраць у кватэры, аказалі студэнту нават матэрыяльную дапамогу. Зразумела, я аб усім гэтым ведаў і стараўся ўсяляк падтрымаць ініцыятыву рабят.

У нас сталі традыцыйнымі сходы ў прысутнасці бацькоў. Разам мы наведваем інтэрнаты, цікавімся, як жывуць студэнты. Гэта вельмі дзейнічае, асабліва на нядбайных, прымушае іх быць дысцыплінаванымі, акуратнымі.

Адзін са сродкаў індывідуальнай работы — арганізацыя адпачынку студэнтаў. Група практыкуе выезды з лекцыямі, канцэртамі ў тыя месцы, дзе жывуць студэнты групы. Рабяты прымаюць актыўны ўдзел у мастацкай самадзейнасці, у спартыўных мерапрыемствах. Між іншым, спорту мы ўдзяляем нямала ўвагі. У нас ёсць майстры спорту, члены зборных каманд.

Многа ўвагі куратар павінен удзяляць прывіццю студэнтам навыкаў курыравання. Гэта неабходна для іх будучай работы. Мы, напрыклад, прымацоўваем старшакурснікаў да груп малодшых курсаў.

Хацелася б зрабіць некаторыя вывады. На мой погляд, куратараў трэба назначаць толькі на першых трох курсах, а на старшых — вучыць курыраванню саміх студэнтаў.

Неабходна імкнуцца назначаць куратарамі тых выкладчыкаў, якія вядуць заняткі ў групе. Студэнты павінны ведаць, як выкладчык адносіцца да сваіх абавязкаў, як чытае лекцыі, вядзе практычныя заняткі. Студэнты, асабліва на першых парах, уважліва сочаць за кожным словам выкладчыка, за паводзінамі ў быце і часта пераймаюць яго звычкі. Гэта накладвае на куратара дадатковую адказнасць. І ён павінен рабіць так, каб быць прыкладам ва ўсіх адносінах.

В. КРАЎЦОЎ,
куратар 1-й групы 2 курса эканамічнага факультэта.

На здымку злева: В. Р. Краўцоў са сваімі выхаванцамі.

Эла Паперная. Студэнтка 2курса біёлага-глебавага факультэта. Глядзіш на гэты фотаздымак і ўспамінаеш другі, які быў апублікаван у нашай газеце раней. Там Эла разам са сваімі сяброўкамі Наташай Волкавай і Людай Дзямідавай сфатаграфавана ў час уборкі бульбы ў адным з калгасаў Чачэршчыны.

«Спорыцца работа ў гэтых дзяўчат». Такі подпіс пад тым здымкам.

Не толькі работа, але і вучоба спорыцца ў Элы. Стараннасцю, удумлівасцю, працавітасцю вызначаецца дзяўчына. Дарэчы, яна — камсамольскі важак групы.

На гэтым здымку вы бачыце Элу ў лабараторыі заалогіі пазваночных.

РЭЦЭНЗІРУЕ СТУДЭНТ

ГІМН ЧАЛАВЕЧНАСЦІ

Віль Ліпатаў, аўтар аповесці «Тры зімовых дні», несумненна, таленавіты пісьменнік, які тонка ведае вясковы быт. Вялікі знаўца людзей, аўтар стварыў аповесць, дзе галоўныя героі — простыя людзі, сібіракі. На першым плане стаіць чалавек. Менавіта чалавеку, Чалавеку з вялікай літары адведзена тут галоўнае месца. І гэтая, знешне простая натура вясковага ўчастковага міліцыянера Фёдара Іванавіча Анісkіна — галоўнага героя аповесці, насычана глыбокім зместам, яркая, індывідуальная, незвычайна моцная.

Дзеянне ў аповесці адбываецца на працягу трох дзён. Яно непарыўна звязана з вобразам галоўнага героя, сэрцам адчуўшага час, на працягу якога яму трэба будзе змагацца за ўстанаўленне ісціны. Гэта бараць-ба пачуццяў, нерваў, характараў: «Тры дні, — сказаў Анісkін, — Тры дні — і я знайду забойцу».

У невялікай вёсцы, недзе ў нізоўях Абі адбылося страшнае няшчасце: быў забіты паляўнічы інспектар Мурзін. Па словах 60-гадовага Анісkіна — гэта было першае забойства ў вёсцы на яго вяку.

Чытач верыць Анісkіну, хаця поўнасцю яшчэ не ведае яго. Пісьменнік не раскрыў увесь вобраз героя. Гэта ён робіць далей, паказвае кожную рысу Анісkіна. І сярод іх — самую яркую. Гэта — прастата, вясковы гуманізм. Анісkін знешне не эфектыўны.

Без асаблівага эфекту і іншыя героі аповесці. Дачка Анісkіна, Зіна — разумная, сардэчная, добрая дзяўчына; Глафіра, жонка — чулая, стрыманая жанчына, яна горача любіць сваю сям'ю; следчы Качушын таксама выклікае глыбокую сімпатыю.

Але ў цэнтры аповесці — участковы Анісkін. Аднавяскоўцы любяць яго за справядлівасць, чулыя адносіны да людзей, высокі гуманізм. У апавяданні «Панка Валошына» гераіня гаворыць Анісkіну: «Народ, ён, Фёдар Іванавіч, праўду заўсёды адчувае. Вось з кім не пагутару, усе ў адзін голас: Анісkін — чалавек справядлівы! За гэта вас і любяць, Фёдар Іванавіч!».

Анісkін не толькі ўвасабленне справядлівасці і гуманнасці, ён вучыць і іншых быць чулымі да людзей, да народа. «Ты, Ганна Барысаўна, як уступіш у партыю ды як цябе выберуць старшынёй сельсавета, лепш да народа прыглядайся... Нам, якія з людзьмі працуюць, без гэтага нельга, Ганна Барысаўна»... («Развод па-нарымску»).

Віль Ліпатаў — вялікі майстар не толькі партрэтнай зарысоўкі і паказу псіхалагічнага складу сваіх герояў, але і цудоўны пейзажыст. Мастацкасць Ліпатава такая ж суровая, як зімовая прырода Сібіры, пазбаўленая салодкасці і яркіх фарбаў, блакітнага неба і горнага паветра: «Мяцеліца бушавала, снег завіхраючыміся палосамі, віхрамі і жменямі кідаўся ў твар, вецер не завываў, а дзіка, апантана галасіў, размётваючы сумёты, зрываючы салому і перабіраючы драўляныя дахі...»

Ліпатаў робіць галоўнага героя сваіх аповесцей і апавяданняў гэтага цыклу бязмежна шчаслівым, калі яму ўдаецца разблытаць гэтую складаную справу, знайсці праўду, выкрыць браканьераў. Такім Анісkін паказан у апавяданні «Ласіная костка». Фёдар Іванавіч любіць людзей, цяжка перажывае іх няшчасце, радуецца ўдачам аднавяскоўцаў. Ён усё ведае аб іх: які размер абутку носіць кожны чалавек, мянушку кожнага вясковага сабакі, якую зарплату атрымлівае кожны калгаснік. Памятае нават і тое, што мясцовая прадаўшчыца год назад недадала пятак хлапчукам. Усё ведае і памятае Анісkін. З такой любоўю адносіцца да людзей можа толькі чалавек з вялікім сэрцам.

Вобраз Анісkіна, які Ліпатаў паказаў у «Вясковым дэтэктыве», знаходзіцца ў пастаянным развіцці і дасягае самай вялікай сілы і яркасці ў «Трох зімовых днях». Тут дзеянне дасягае найбольшай вастрыні і напружанасці. Гэты твор, як ніякі іншы з цыкла аб міліцыянеру Анісkіну, раскрывае вялікую ўнутраную сілу галоўнага героя, у якой, як у фокусе фотаапарата збіраюцца промні дзеяння аповесці. Некаторыя ліпатаўскія апісанні ў аповесці мы ўжо сустракалі ў іншых яго апавяданнях.

Аповесцю «Тры зімовых дні» Віль Ліпатаў стварае гімн гуманізму чалавека, гімн вялікай чалавечай прастаце.

Р. НЯМЦОЎ,
студэнт 4 курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

ПАЛАЖЭННЕ І ПРАГРАМА

ІІ-Й КРУГЛАГАДАВОЙ СПАРТАКІЯДЫ ВЫКЛАДЧЫКАЎ І СУПРАЦОЎНІКАЎ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА НА 1970—71 НАВУЧАЛЬНЫ ГОД

Рашэннем праўлення спартыўнага клуба і культурна-масавай камісіі мясцовага камітэта універсітэта ад 27 лістапада 1970 года ў 1970—1971 навучальным годзе праводзіцца ІІ-я круглагадавая спартакіяда выкладчыкаў і супрацоўнікаў універсітэта.

І. МЭТЫ І ЗАДАЧЫ

1. Аздараўленчая.
2. Папулярызацыя спорту сярод выкладчыкаў.

ІІ. МЕСЦА І ТЭРМІНЫ ПРАВЯДЗЕННЯ АСОБНЫХ ВІДАЎ СПАРТАКІЯДЫ

1. Валейбол — 25 студзеня 1971 года.
2. Шахматы — 1 лютага 1971 года.
3. Лыжны спорт — 27 лютага 1971 года.
4. Рыбная лоўля — 28 лютага 1971 года.
5. Плаванне — 25 красавіка 1971 года.
6. Стралковы спорт — 16 мая 1971 года.
7. Турызм — 30 мая 1971 года.

ІІІ. АЦЭНКА ВЫНІКАЎ СПАБОРНІЦТВАЎ І ЗАЛІК

У спаборніцтвах прымаюць удзел усе факультэты універсітэта. Факультэт фізічнага выхавання выступае камандамі ад кожнай кафедры. Пераможца спартакіяды выяўляецца па найбольшай суме ачкоў, якія набраны камандамі ў асобных відах праграмы. Адказнымі за выстаўленне каманд з'яўляюцца дэканат і прафсаюзная арганізацыя факультэта.

IV. КІРАЎНІЦТВА СПАРТАКІЯДАЙ

Кіраўніцтва спартакіядай ажыццяўляецца мясцовым камітэтам і спартыўным клубам універсітэта. Непасрэднае кіраўніцтва ажыццяўляецца суддзейскай калегіяй у наступным саставе:

Галоўны суддзя спартакіяды — **У. А. Белы.**

Намеснік галоўнага суддзі — **Ф. Я. Сырадоеў.**

Галоўны сакратар — **Я. М. Валегура.**

Галоўны суддзя па валейболе — **В. І. Буракоўская.**

Галоўны суддзя па стральбе — **П. У. Сізоў.**

Галоўны суддзя па шахматах — **Г. А. Фрыдман.**

Галоўны суддзя па плаванні — **І. П. Волкаў.**

Галоўны суддзя па рыбнай лоўлі — **П. П. Траццякоў.**

Галоўны суддзя па лыжным спорце — **Г. І. Варатніцкі.**

Галоўны суддзя па турызму — **Ф. Я. Сырадоеў.**

V. УЗНАГАРОДЖАННЕ.

Факультэту — пераможцу ў круглагадавой спартакіядзе ўручаецца пераходны прыз і грамата мясцовага камітэта.

Факультэты, якія занялі 2 і 3 месцы, узнагароджваюцца граматамі мясцкома.

Каманда — пераможца ў кожным відзе праграмы ўзнагароджваецца бясплатнымі двухдзённымі пуцёўкамі на турбазу «Сож» і памятнымі прызамі.

VI. ПРАГРАМА СПАРТАКІЯДЫ ПА АСОБНЫХ ВІДАХ СПОРТУ

Валейбол.

Кожны факультэт і спартыўная кафедра выстаўляюць адну каманду, незалежна ад полу. Розыгрыш праводзіцца па кругавой сістэме. Залік устанаўліваецца наступны: за перамогу — 2 ачкі, за паражэнне — 0 ачкоў, няяўка — мінус 1 ачко. Кожная, дадаткова выстаўленая факультэтам каманда пры ўмове ўсіх згуляных партый прыносіць асноўнай камандзе 2 ачкі.

Стральба.

Спаборніцтвы асабіста-камандныя. Практыкаванне МВ-2, дыстанцыя 50 метраў, 10 выстралаў, мішэнь № 7. Залік — па суме трох лепшых. Кожны, дадаткова выстаўлены факультэтам стралок пры наяўнасці 50 ачкоў прыносіць камандзе 10 ачкоў.

Шахматы.

Спаборніцтвы камандныя. Састаў каманды — 2 чалавекі. Месца каманд вызначаецца па найбольшай суме ачкоў. За перамогу налічваецца 1 ачко, за нічыю — 0,5 ачка, за паражэнне — 0 ачкоў.

Рыбная лоўля.

Спаборніцтвы асабіста-камандныя. Састаў каманды неабмежаваны. Залік — па трох лепшых. Першынство вызначаецца па вазе вылаўленай рыбы.

Турызм.

Спаборніцтвы камандныя. Састаў каманды — 8 чалавек. Каманда-пераможца вызначаецца па найбольшай суме ачкоў, набраных ва ўсіх конкурсах (конкурс мастацкай самадзейнасці, арганізацыя біваука, конкурс на лепшага кашавара, паласа перашкод).

Лыжны спорт.

Спаборніцтвы асабіста-камандныя. Састаў каманды — 5 чалавек, незалежна ад полу. Спаборніцтвы праводзяцца па ўзроставых групах.

Мужчыны — першая група — да 30 год, другая — ад 30 да 40 год, трэцяя — ад 40 да 50 год і чацвёртая — старэй 50 год.

Жанчыны — першая група — да 25 год, другая — ад 25 да 30 год, трэцяя — ад 35 да 45 год і чацвёртая — старэй 45 год.

У праграму спаборніцтваў уваходзяць наступныя дыстанцыі: мужчыны — першая група — 5.000 метраў, другая — 3.000 метраў, трэцяя і чацвёртая — 1.000 метраў; жанчыны — першая група — 3.000 метраў, другая — 1.000 метраў, трэцяя і чацвёртая — 500 метраў.

Залік праводзіцца па найбольшай суме ачкоў. Кожны, дадаткова выстаўлены факультэтам удзельнік, які закончыў дыстанцыю, прыносіць камандзе 1 ачко.

Плаванне.

Спаборніцтвы асабіста-камандныя. Састаў каманды 5 чалавек. Спаборніцтвы праводзяцца па тых жа ўзроставых групах, як і спаборніцтвы па лыжным спорце.

У праграму спаборніцтваў уваходзяць наступныя дыстанцыі: мужчыны — першая, другая і трэцяя групы — 100 метраў вольным стылем, чацвёртая група — 50 метраў вольным стылем; жанчыны — першая, другая і трэцяя групы — 100 метраў вольным стылем, чацвёртая — 50 метраў вольным стылем.

Залік праводзіцца па найбольшай суме ачкоў. Кожны, дадаткова выстаўлены факультэтам удзельнік, які закончыў дыстанцыю, прыносіць камандзе 1 ачко.

Спартыўны клуб ГДУ.
Мясцовы камітэт.

ГЭТЫ ЦІКАВЫ СВЕТ

ДРЭВА-ГАЙ

Як вялікі самы вялікі з усіх вядомых баньянаў, іншымі словамі, дрэў-звышгігантаў?

Наколькі вядома, такое дрэва (у Індыі) — волат сярод волатаў — мела да 4.300 ствалоў, у ліку якіх было 1300 буйных. Магутны цэнтральны ствол яго дасягнуў у папярочніку больш 10 метраў.

Калі такія гіганты гінуць, дык не ад трухлявасці, а часцяком у выніку магутных катастрафічных разбуральных сіл прыроды, такіх, як напрыклад, жудасны шторм, які знішчыў славуты баньян на востраве ракі Нербуды, непадалёк ад Мадраса. Цэнтральны ствол гэтага гіганта меў у папярочніку 9,5 метра! У выніку ўкаранення ствалоў — вырастаў першай генерацыі ў гэтага дрэва ўтварылася 27 другасных ствалоў, кожны з якіх меў у сярэднім дыяметр каля 3,4 метра. Далей узнікалі ўсё новыя і новыя «кругі», або генерацыі, складаўшыяся з соцень трацічных, чацвярцічных і яшчэ больш маладых ствалоў — падпорак гэтага дрэва.

Напярэдадні 1971 года хакеісты універсітэта — дэбютанты чэмпіянату краіны сярод каманд класа «Б» — у сустрэчах з бабруйскім «Стартам» атрымалі дзве перамогі запар. Аб гэтым паведамлялася ўжо ў нашай газеце.

У мінулыя суботу і нядзелю спартсмены ГДУ правялі ў Бабруйску сустрэчы ў адказ. У першым матчы «Старт» зноў не змог аказаць гамяльчанам канкурэнцыі — Дзідзюля, Маслаў, Шэвяка, Куліненка і Блізнюк правялі пяць «сухіх» шайб.

Напружана праходзіў нядзельны паядынак. Вялікі снег ускладніў дзеянні хакеістаў, асабліва студэнтаў, якія не змаглі выкарыстаць свае скорасныя якасці. У выніку нічыя — 3:3.

Пасля 10 сустрэч на рахунку нашай каманды сем ачкоў.

На здымку: момант з сустрэчы каманд ГДУ з бабруйскім «Стартам».

Фота Р. Пінскага.

— Як хараша! Фотаэцюд.

НОВЫЯ ПАСТУПЛЕННІ Ў БІБЛІЯТЭКУ УНІВЕРСІТЭТА

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ЛІТАРАТУРА.

Зелькина О. С. Системно-структурный анализ основных категорий диалектики. Саратов, СГУ, 1970.

Коммунизм и вопросы развития духовной жизни общества. Ростов-на-Дону, 1970.

Ленин В. И. и вопросы философской науки. Ростов-на-Дону, 1970.

Малыш А. И. Фридрих Энгельс как экономист. М., «Знание», 1970.

Некоторые вопросы теории и практики создания коммунистической экономики. Саратов, 1970.

Проблема сохранения и принцип инерции. (Философские аспекты). Рига, 1970.

Протопопов Ю. К. Методологические проблемы исследования диалектики конечного и бесконечного в математической науке. Саратов, 1970.

Шутов А. Д. Мировое коммунистическое движение на современном этапе. М., «Знание», 1970.

ПРЫРОДАЗНАЎЧА-НАВУКОВАЯ ЛІТАРАТУРА.

Евграфова Н. Н. и Каган В. Л. Руководство к лабораторным работам по физике. Учебное пособие для студентов радиотехнических и электроприборостроительных специальных вузов. М., 1970.

Бондарчук В. Г. Движение и структура тектоносферы. (Основы теории строения земной коры). Киев, 1970.

Кузичева З. А. Векторы, алгебры, пространства. М., 1970.

Логинов Н. Я. Теоретические основы качественного анализа. Цикл обзорных лекций для студентов-заочников педагогических институтов. (Специальности биология, химия). М., «Просвещение», 1970.

Металлофизика. Выпуск 30. Несовершенства кристаллического строения. Киев, 1970.

Механика систем оболочка-жидкость-нагретый газ. Под редакцией Н. А. Кильчевского. Киев, 1970.

Наседкина В. А. Внимание — природа! Рекомендательный указатель литературы. М., 1970.

Природная обстановка и фауны прошлого. Выпуск 5. Киев, 1970.

Рощина В. Д. Физиология растительной клетки. Воронеж, 1970.

Салий В. Н. Лекции по теории решеток. Учебное пособие. Саратов, 1970.

МОВАЗНАЎСТВА, ЛІТАРАТУРАЗНАЎСТВА.

К проблеме образа героя в зарубежной литературе. Рига, 1970.

Лексика и фразеология. Материалы для факультативного курса по русскому языку в школе. Ростов-на-Дону, 1970.

Ленин и зарубежные писатели. Сборник статей. Под редакцией М. Н. Бобровой. Саратов, 1970.

Никитина Е. П. Русская поэзия на рубеже двух эпох. Под редакцией Е. И. Покусаева. Саратов, 1970.

Осипова А. С. Сборник упражнений для обучения немецкому перфекту в устной речи. Рига, 1970.

Здымкі для гэтага нумару газеты зрабіў **А. Рудчанка.**

Рэдактар К. КАЛІНАЎ.

АЗ 32020. «Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ, профкома и месткома Гомельского государственного университета (на белорусском языке). Адрас рэдакцыі: Гомель, вул. Савецкая, 108. Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржаўнага Камітэта Савета Міністраў БССР па друку. Гомель, Савецкая, 1. Зак. 206.